

СКЛАДОВА УСПІХУ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОГО РІПАКУ — ЗАСТОСУВАННЯ РЕТАРДАНТІВ

Рис. 1

Культура озимого ріпаку вже не нова для України, проте не всі особливості розвитку рослин цієї культури враховують під час вирощування.

С. Чоловський,
канд. с.-г. наук

За консультаціями звертайтеся до відділу насіння компанії "Агросфера": тел. 8 0562 389 758.

Всі розуміють, що для отримання здорових посівів та високого якісного врожаю треба своєчасно обробити ґрунт, внести потрібну кількість добрив, вибрати високопродуктивні та стійкі сорти або гібриди, висіяти їх у рекомендовані строки, провести осінній захист проти шкідників. Ці операції вкрай потрібні для успішного вирощування ріпаку. Проте є група препаратів, яка сприяє оптимальному розвитку рослин, інтенсивному росту кореневої системи, підвищенню витривалості до низьких температур під час перезимівлі, що не може не зацікавити виробника. До такої групи препаратів належать ретарданти росту, або регулятори росту рослин (РРР).

Серед перспективних ретардантів росту озимого ріпаку є інноваційний продукт — *Ретардин, в.г.* Компанія "Агросфера" разом із іноземним партнером провели

низку досліджень і оптимізували склад формуляції препарату, що посприяло проникненню в рослини культури більшої кількості діючої речовини. Ці позитивні зміни препарату *Ретардин, в.г.*, обумовили його високу ефективність не тільки як фунгіциду, а й як ретарданту росту. Ця технологія була зареєстрована під торговельним знаком *Penetration Technology*.

Випробовування цього препарату тривали протягом кількох років, іодержані результати свідчать про доцільність розширення його реєстрації як ретарданту росту на озимому ріпаку. Під час досліджень було виявлено деякі особливості застосування *Ретардину, в.г.*

Дослідження проводили на сорті озимого ріпаку *Капті* в степовій зоні. Застосовували препарат у фазі чотирьох-п'яти справжніх листків культури з нормами витрати 0,25 і 0,5 кг/га (рис. 1). Ретардант росту впливав на фізіологічні процеси в рослині, що візуально сприймалось у вигляді уповільнення росту рослин з формуванням меншої вегетативної маси порівняно з необробленими рослинами. Проте це — тільки візуальний бік процесу. Під дією препарату інтенсивно розвивалася коренева система, яка була розгалуженішою та потужнішою. У посушливих умовах осені це позитивно сприятиме розвитку рослин та їхній витривалості. Зі збільшенням норми від 0,25 до 0,5 кг/га формувалася компактна розетка з міцним листям. Забарвлення листків на оброблених рослинах набувало синьо-зеленого кольору з розвиненим восковим шаром. Водночас на необроблених ділянках рослини з розвинутими листками мали світло-зелений колір. Розетка була більш розкидистою і

Рис. 2

Рис. 3

некомпактною, листки тоншими (рис. 2). За меншої площі листків у оброблених рослин проти необроблених їхня суха маса була в 1,2–1,3 раза більшою.

Накопичення більшої кількості цукрів в оброблених ретардантом рослинах значно покращує їхню здатність витримувати несприятливі погодні умови осіннього та зимового періодів і сприяє збереженню оптимальної густоти рослин у посівах.

Осінні приморозки в першій і другій декаді листопада до $-3...8^{\circ}\text{C}$ за умов сильного вітру й утворення крижаного покриву на рослинах довели, що оброблені *Ретардином, в.г.*, посіви ріпаку повністю витримали зниження температур. При цьому листки мали незначні некрози від обмерзання. Листки необроблених рослин втратили значну частину поверхні через некрози (рис. 3).

У першій декаді січня 2008 р. спостерігалось зниження температур до $-18...22^{\circ}\text{C}$ без снігового покриву та з сильними вітрами, але завдяки обробці ретардантом, мали позитивний ефект. У контрольних (без обробки) варіантах вимерзання рослин сягало 40–60% за майже повного збереження густоти на оброблених ділянках у разі застосування норм витрати від 0,25 до 0,5 кг/га (рис. 4).

Навесні оброблені рослини практично повністю зберегли листя в непошкоджену низькими температурами стані й відновлювали вегетацію раніше, ніж необроблені рослини. В контрольних ділянках рослини, що збереглися після перезимівлі, втратили до 40–70% листової поверхні через вимерзання. Вегетація у них відновлювалася значно повільніше.

Таким чином, обробка рослин озимого ріпаку на початкових фазах його розвитку (чотири-п'ять справжніх листків) препаратом *Ретардин, в.г.*, сприяла оптимальному розвитку рослин в осінній період; їхній витривалості до несприятливих умов осіннього та зимового періоду; збереженню густоти посіву та значної кількості листової маси рослин під

час перезимівлі; ранньому відновленню вегетації. Такі позитивні умови розвитку ріпаку сприяли формуванню високого і якісного врожаю. На практиці зацікавленість ретардантами росту частіше виникає за ситуації переростання рослин озимого ріпаку. Такі випадки бувають у разі довготривалої теплої осені. Часто доводиться спостерігати, як агрономи із запізненням замовляють препарати для стримання росту рослин, обробляють посіви, а очікуваного ефекту вже немає.

Щоб обприскування посівів ретардантами було ефективним, дуже важливо дотримуватися рекомендованих фаз розвитку рослин культури під час обробки. І ця фаза жод-

ним чином не має бути фазою розвинутої розетки. Обприскувати слід у фазі чотирьох-п'яти справжніх листків культури. Інколи через дощову погоду обробка затримується і припадає на фазу шести-восьми справжніх листків, що призводить до потреби збільшити норми витрати препарату. Саме в ранні фази розвитку рослини чутливіші до дії ретарданту росту. Що розвинутіші рослини ріпаку, то менша чутливість до ретарданту.

Рекомендуємо виробникам уважніше поставитися до групи препаратів із ретардантною дією. Сподіваємося, що дуже скоро ви їх оціните, і вони вже не викликать запитань щодо потреби застосування.

Рис. 4

